

Bemærkninger til forslaget

Nye forskningsresultater fra Nordisk Råds forskningsorgan Nordtest viser, at pollenoverførsel af genmodificerede gener fra genmodificerede afgrøder til almindelige afgrøder af samme art med sikkerhed vil foregå ved udsætning af genmodificerede afgrøder.

Det er en trussel mod både landbrugerens og forbrugerens ret til selv at bestemme, om man vil i kontakt med genmodificerede afgrøder eller ej. Det er samtidig en trussel mod eksistensen af et økologisk jordbrug, som pr. definition er gensplejningsfrit også ifølge EU-lovgivning.

Sagen haster, idet EU har godkendt flere afgrøder til markedsføring ifølge direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer. Det betyder, at disse afgrøder kan dyrkes kommercielt i Danmark, når de blot er optaget på den fælles EU-sortliste. Denne optagelse er blot en formssag for frø, som i øvrigt er velafprøvede med hensyn til spireevne, dyrkningssikkerhed m.v., hvilket markedsføringsgodkendte genmodificerede afgrøder allerede er.

Nordtest rapport nr. 409 (Nordtest, NT Techn Report 409, 1999) konkluderer:

1. Genoverførsel mellem genmodificerede afgrøder og andre planter vil ske, hvor det er muligt. (Nordtest 409, s. 35 Conclusions, linje 1 og 2). Det er muligt mellem afgrøder af samme art og mellem nærtstående arter, som er kendt for at kunne krydse med hinanden, f.eks. afgrøden raps og den vilde agerkål.
2. De fleste test, som er udført for at afgøre, om genmodificerede afgrøder vil sprede sig, er udført under forhold, som netop er designet til at forhindre overførsel af gener. (Nordtest 409, s. 35 Conclusions, linje 14 og 15). F.eks. er der sørget for stor afstand til nærmeste nabo af samme art, og forsøgene foregår i lille skala. Disse forsøg kan derfor ikke bruges til at forudse, om der vil ske spredning af generne på kommercielt dyrkede marker. Det vil man først vide, når den kommercielle dyrkning har været en realitet i et længere tidsrum.
3. Rapporten konkluderer endvidere, at det er mest sandsynligt, at afgrøder med gener overført fra genmanipulerede afgrøder vil etablere sig i områder, som forstyrres af mennesket, dvs. specielt på marker, i randen af marker og i vejkanter. Her vil der kunne opbygges frøbanker, som kan bestå i uforudsigelig lang tid og give anledning til opvækst af afgrøder med manipulerede gener. (Nordtest 409, s. 34 Summary, linje 5ff). Det kan fortsætte uafhængigt af et eventuelt stop for brugen af genmanipulerede afgrøder. Det kan give anledning til, at frøbanker i områder, som ellers ikke giver særlige fordele for en afgrøde med genmanipulerede gener, kan fungere som reservoir, der kan reintrodere manipulerede gener i markafgrøder lang tid efter, at man har stoppet med genmanipulerede afgrøder.